

Bohatý mládenec

Rožnov, Střítež: 15.7.2018

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Matouš 5, 21 – 32

Text: Marek 10, 17 – 27

Když se vydával na cestu, přiběhl k němu nějaký člověk, a poklekl před ním a ptal se ho: "Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?" Ježíš mu řekl: "Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh. Příkázání znáš: Nezabiješ, nezcižoložíš, nebudeš krást, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i svou matku!" On mu na to řekl: "Mistře, to všechno jsem dodržoval od svého mládí." Ježíš na něj s láskou pohlédl a řekl: "Jedno ti schází. Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne." On po těch slovech svěsil hlavu a smuten odešel, neboť měl mnoho majetku. Ježíš se rozhlédl po svých učednících a řekl jim: "Jak těžko vejdu do Božího království ti, kdo mají bohatství!" Učedníky ta slova zarazila. Ježíš jim ještě jednou řekl: "Dítě, jak těžké je vejít do království Božího! Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království." Ještě více se zhrozili a říkali si: "Kdo tedy může být spasen?" Ježíš na ně pohlédl a řekl: "U lidí je to nemožné, ale ne u Boha; vždyť u Boha je možné všechno."

Na začátku čteme, že se to stalo, když se Ježíš vydával na cestu. Ježíš je vlastně pořád na cestě. To jen my se zabydlujeme, upevňujeme své pozice, hledáme pevný bod, stojíme pevně na místě, držíme se svých jistot. Ale Ježíš se neustále vydává na cestu, někam směřuje, jindy vyplouvá na moře, někdy po něm dokonce chodí. Ale v okamžiku, kdy chce opět vyrazit na pout', přiběhne odněkud člověk, jakoby na poslední chvíli, celý udýchaný, jako by mu měl ujet vlak, poklekle před ním a ptá se ho: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“

Co je to za otázku? Ptá se dnes někdo stejně? Ptá se dnes někdo po věčném životě? To je třeba si uvědomit. Jednou byl v pražském metru vylepen na stěně evangelizační leták s velkým nápisem: Ježíš je odpověď! Bohužel pod tím někdo propiskou připsal: A co je otázka? Takže s jakou otázkou by přiběhl za Ježíšem dnešní bohatý mládenec? Je to otázka na posmrtný život? Asi také. Ale mnoho lidí to, co bude po smrti, naopak vůbec neřeší. Zajímá je, co je teď. Však ono to slovíčko „věčný“ vůbec nemusí být časový údaj. Často slovem „věčný“ označujeme spíše kvalitu. A v dnešní době tedy naopak spíše nekvalitu, protože už skoro o ničem nemůžeme říci, že to vydrží věčnost. Jestliže je tu se slovem věčnost spojen život, bude to zřejmě i otázka na kvalitu či nekvalitu života, na jeho smysl nebo marnost, na jeho hodnotu a cenu. A takovou otázku si už kladou i lidé nevěřící, lidé chudí i bohatí, zbožní i bezbožní.

Tedy ještě jednou: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Tedy, co dělat, aby můj život dostal nějaký smysl, aby měl nějakou hodnotu, abych ho nepromarnil? Co mám dělat? No, bratři a sestry, závisí hodnota daru života nějak na naší snaze, na naší práci, na tom, co děláme? Nebo má život svou hodnotu, svou vnitřní kvalitu nezávisle na tom, o co se snažíme, co z něj chceme vyprodukovat, vymačkat, vyždímat? Můžeme o nějakém životě říci, že nemá nárok na existenci, protože není dostatečně produktivní, že není smysluplný, protože není dost dobrý? A podle čeho to budeme měřit? Kdy už bude náš život dost dobrý, aby ho bylo možno označit za cenný, hodný ochrany, mající trvalou, věčnou hodnotu? Pečuje snad matka o své dítě jen proto, že je to budoucí daňový poplatník, přispívající do sociálního systému důchodového zabezpečení?

Bohatý mládenec je přesvědčen, že hodnota života záleží na našich skutcích. Na tom, jak žijeme. Na tom, co máme. Ale právě toto myšlení jej činí nejistým. Snaží se podle toho žít, ale nikdy nemůže dosáhnout pocitu, že by už měl opravdu všechno, že by už udělal všechno co je třeba, a že jeho život je sto-procentní. Proto se ptá: Co mám ještě udělat? Co mi ještě chybí? Na toho bohatého mládence se docela hodí ze známého filmu replika: „Von má barák, televizor, aut'ák, tak si říká, co ještě nemám? Hrobkul Ježíš na to reaguje tak, že dotahuje jeho myšlení do důsledků, a chce, aby na svůj omyl přišel mladík sám.

„Příkázání znáš: Nezabiješ, nezcižoložíš, nebudeš krást, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i svou matku!“ Jsou to základní body desatera. Ale mladík sám uznává, že to přece nemůže být všechno. A říká: „Mistře, to všechno jsem dodržoval od svého mládí.“ Ale nemám pocit, že by to stačilo.

Možná, že někdo z vás to vnímá podobně. Ale jsou i lidé, kterým to naopak stačí. Mají za to, že by stačilo, kdyby lidstvo dodržovalo alespoň ty nejzákladnější etické zásady chování, a že by se tím mnohé problémy vyřešily. Jenomže nikdo nemá recept na to, jak k tomu lidstvo donutit, aby žilo mravně a chovalo se eticky. Neustálé umravňování, pranýřování a napomínání nebere konce, ale nemám ten dojem, že by

se lidstvo díky tomu někam posunulo. Snad jen tak, že dnešní metody zabíjení, cizoložení, rozkrádání a lhaní jsou sofistikovanější a rafinovanější.

Pak jsou tu lidé, kteří takové globální ambice nemají, ale zakládají si na své vlastní slušnosti, mravnosti, možná i zbožnosti a jsou sami se sebou spokojeni. Říkají, že všechno dodržují od svého mládí, že nikoho nezabili, neznásilnili, nepodvedli, prostě že jsou dobří evangelíci. Tito lidé se opájejí sebeklamem, že jsou na tom vlastně dobře, že jsou bohatí a nic dalšího nepotřebují a že vždycky jsou lepší než jakékoliv kriminální živly. Takový člověk ale musí, ať už vědomě nebo nevědomky, potlačit veškeré domýšlení důsledků svého postoje. Ježíš na to upozorňuje v kázání na hoře. Říká: Kdo je větší vrah? Ten, kdo třeba v afektu se neovládl a skutečně někoho zabil, nebo ten, kdo se hněvá na svého bratra a nejráději by se ho zbavil, přehlíží ho nebo zatracuje, a pouze slušné vychování či nedostatek odvahy mu brání zlikvidovat ho i fyzicky? A je virtuální cizoložství méně zvrhlé než to fyzické?

Bohatý mládenec tvrdí, že všechna přikázání dodržoval. Ale stejně jeho bezradná otázka: co mám ještě dělat? na něj prozrazuje, že si tím tak úplně jistý není, či spíše, že si je moc dobře vědom, že rozhodně není stoprocentní, dokonalý a čistý. Ale Ježíš jeho myšlení dotahuje ještě více až do úplného konce: „Chceš-li jít touto cestou, tedy cestou stupňování požadavků, cestou naprosté dokonalosti a bezúhonnosti, jdi, prodej všechno co máš, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi.“

Můžeme to pochopit tak, že Ježíš ukazuje, jak je tato cesta pro člověka neschůdná. Že snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do království nebeského. A je jedno, jestli člověka zadržuje materiální bohatství, starost o majetek, obživu, bydlení nebo péče o tělo, duši, či ducha, o mravnost či o zbožnost. Člověk, který se neustále zhlíží v zrcadle, zda už je dostatečně duchovně na výši nebo naopak, který neustále o sobě pochybuje a trápí se myšlenkou, že nikdy nebude dost dobrý, ten nikdy nedojde radosti z království Božího. Něco podobného Ježíš vyjádřil v podobenství o hostině. Tam hned tři různí muži měli tři různé důvody, proč se nesebrat a neodejít na hostinu. Je to jakási nepřipravenost či neschopnost spontánně se radovat z Boha. Zahleděnost do sebe sama je překážkou radosti.

Bohatý mládenec nejen že hromadil majetek, ale on hromadil i duchovní bohatství, dobré skutky, zbožnost, poslušnost. Ale všechno to dělal pro sebe. Říká doslova: Abych měl věčný život. Tedy abych já z toho něco měl. Aby se mi to nějak vyplatilo. Abych za to získal ještě větší poklad - poklad v nebi. A Ježíš na to odpovídá: Zapomeň na sebe. Na to co máš. Na to, cos nahromadil a na čem si zakládáš. Dej to ve prospěch těch, kteří nic takového nemají. Mysli na druhé. A pak se budeš více radovat. To je jediné, co ti ve tvém systému dokonalé duchovní kariéry schází. Pak přijď a následuj mne. Pak se konečně pohneš z místa. Pak se i ty se mnou vydáš na cestu.

Bratři a sestry, i jako věřící máme neustále potřebu něco zkrášlovat, budovat, stavět, zastavovat se a stát. A zhlížet se v tom, co jsme nabudovali, nastavěli a získali. Ale Ježíš říká: To je nanic. Všecko rozdej, pak přijď a vydej se se mnou na cesty. Potřebuješ se učit chodit s Bohem. Nečekej, až budeš dokonalý. Ježíš nevyžaduje od svých učedníků čistou bezhříšnost. Ale ochotu následovat jej. Vydát se na cestu. To je smysl křesťanství. Víra znamená dát Bohu plnou důvěru a spolehnout se na to, že nás „protlačí uchem jehly“, protože nás u sebe chce mít. A člověku se strašně uleví, když pochopí, že nemusí mít strach o svou vlastní spásu. Nemusím se hrozit a říkat si: Kdo tedy může být spasen. U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Vždyť u Boha je možné všechno.

Modlitba: *Pane, míváme často strach sami o sebe. Rozšíř naše obzory a osvobod' nás od nás samých. Dej, at' se dovedeme radovat z tebe, z tvých dobrých darů a z bližních, které jsi nám dal. A dej, at' se o tuto radost umíme podělit.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, zástupně za všechny své bližní k tobě voláme a prosíme, aby ses sklonil ke všem, kdo trpí lidským hříchem. Prosíme tě za ty, kteří se stali kořistí jiných. Prosíme za okradené, za lidi zadlužené a ožebračené. Prosíme za lidi zklamané z partnerského vztahu, za manžele, kteří si byli nevěrní a ztratili k sobě důvěru. Prosíme za ty, kteří byli křivě obviněni, kteří se jen těžko mohou bránit pomluvám a nepřátelství. Modlíme se za rodiče, kterým se jejich děti odrodily a nechtě je. Prosíme za děti, které ztratily o rodičích iluzi a následně i úctu k nim. Prosíme za lidi, kteří rezignovali na slušnost, mravnost a poctivost. Prosíme za ty, kteří ztratili vědomí hodnoty vlastního života. Dej, at' všichni ti, na které myslíme, včetně nás, vykročíme znovu na cestu a následujeme tě s novou nadějí a radostí. Amen.*